

INTERPELLATION TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2024-03-22
Besvaras senast
2024-04-09

Till statsrådet Paulina Brandberg (L)

2023/24:653 Institutet för mänskliga rättigheter

Institutet för mänskliga rättigheter inrättades den 1 januari 2022 efter ingående utrednings- och beredningsarbete i konstitutionsutskottet.

Institutet, som av tidigare regering fick sitt säte i Lund, ska främja säkerställandet av de mänskliga rättigheterna i Sverige. Det ska även fullgöra de uppgifter som en oberoende nationell mekanism har enligt artikel 33.2 i FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

I en nyligen framlagd rapport till FN:s kommitté för rättigheter för personer med funktionsnedsättning, framförd i Genève inför granskningen av hur Sverige efterlever konventionen, framkommer kritik som också överlämnats till regeringen.

Det framhålls att trots att 15 år förflutit sedan konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning trädde i kraft i Sverige är levnadsvillkoren för personer med funktionsnedsättning fortfarande generellt sämre än för den övriga befolkningen.

Utbildningsnivåerna är lägre, arbetslösheten är högre, den ekonomiska utsattheten är större och den psykiska såväl som den fysiska hälsan är sämre.

Institutet för mänskliga rättigheter omtalar i rapporten att utvecklingen tyvärr är negativ på vissa områden och att brist på framsteg och är påtagliga för vissa grupper av personer med funktionsnedsättning, exempelvis ungdomar, kvinnor, äldre och migranter.

På övergripande nivå rekommenderar institutet att Sverige ska ta fram en nationell strategi och handlingsplan med mätbara mål, indikatorer, ansvarsfördelning och uppföljning för genomförandet av konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning (CRPD) och att initiativ ska tas till en fördjupad granskning av överensstämmelsen mellan svensk rätt och konventionen.

Institutet för mänskliga rättigheter har en rad viktiga funktioner att fylla för att följa upp och bevaka de internationella konventioner Sverige varit med och tagit fram under en rad år. Den kritiska granskningen är en viktig del i arbetet.

Oroande besked kom förra året, då Sverigedemokraterna framhöll att man ville lägga ned det nystartade institutet. Med tanke på att även regeringspartiet Moderaterna var emot beslutet att starta institutet framfördes bland annat i denna kammare frågeställningar kring regeringens syn på institutets fortsatta existens.

Paulina Brandberg framhåll att hon för sin del stod bakom institutet, vars roll ska vara oberoende. Vad jag förstår kommer institutet att fortsätta sitt arbete enligt de former som var tänkta vid bildandet.

Med anledning av ovanstående är mina frågor till statsrådet Paulina Brandberg:

1. Avser statsrådet, inom sitt ansvarsområde, att ta några initiativ för att en nationell strategi ska tas fram för att stärka arbetet med rättigheter för personer med funktionsnedsättning?
2. Bedömer statsrådet att Institutet för mänskliga rättigheters existens är säkerställt ur ett långsiktigt perspektiv, och om inte avser statsrådet att vidta några åtgärder?

.....

Per-Arne Håkansson (S)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann